

Cuvânt-încinte

Reforma penală iminentă în sistemul juridic românesc și aderarea țării noastre la Uniunea Europeană sunt două din motivele care determină o reflecție aprofundată asupra instituțiilor de drept penal și a rolului lor în sistemul legislativ contemporan.

Una din aceste instituții este confiscarea specială. Văzută inițial ca o măsură de siguranță și reglementată tradițional în legislația penală română, confiscarea specială ridică din ce în ce mai multe probleme atât în dreptul intern, cât și în reglementările internaționale. În contextul intensificării luptei împotriva crimei organizate, a devenit imperios necesar să se creeze instrumente juridice internaționale care să priveze rețelele de infractori de produsul infracțiunii. Acest dezi-derat nu se poate realiza fără reglementarea unui cadru juridic de cooperare în materia identificării, indisponibilizării, sechestrării și confiscării bunurilor. Un alt pas îl constituie armonizarea legislației penale în acest domeniu prin instrumente juridice la nivelul Uniunii Europene.

Răspunzând la solicitările internaționale, România și-a modificat de curând reglementările interne în materia confiscării speciale, generalizând posibilitatea confiscării prin echivalent. Această măsură, deși deosebit de importantă și utilă, generează însă dificultăți pe planul respectării naturii juridice a instituției confiscării speciale ca instituție de drept penal.

Deși măsurile de siguranță în general au mai fost tratate în literatura juridică de specialitate, un studiu dedicat în exclusivitate confiscării speciale nu s-a mai realizat până în prezent.

Acestea ar fi câteva dintre considerentele care ne-au determinat să încercăm analiza acestei instituții. Am încercat elaborarea unui studiu de amploare în domeniul confiscării speciale, prin care să arătăm dacă natura juridică a confiscării speciale corespunde noilor reglemen-

tări în domeniu, dacă România respectă angajamentele internaționale asumate în materia confiscării speciale, dacă dispozițiile interne în materie sunt suficiente pentru acoperirea tuturor situațiilor ivite în practica judiciară.

Am considerat necesară abordarea inițială a măsurilor de siguranță comparativ cu pedepsele, pentru a vedea trăsăturile specifice acestor din urmă sancțiuni și pentru a analiza ulterior dacă măsura confiscării speciale întrunește caracteristicile specifice.

Am introdus, de asemenea, aspecte de drept comparat în ceea ce privește măsurile de siguranță în general, pentru a remarca tratamentul aplicabil acestora și pentru a putea face comparația cu instituția confiscării speciale în alte legislații penale decât cea română. Am analizat confiscarea specială în dreptul comparat imediat după analiza măsurilor de siguranță în dreptul comparat pentru a evidenția încă o dată specificul acestei măsuri, care are un regim juridic aparte, recunoscut ca atare, de altfel, în legislațiile statelor și în doctrina de specialitate.

Am introdus dispozițiile prevăzute în convențiile internaționale și alte instrumente juridice adoptate la nivelul Uniunii Europene, deoarece constituie într-o mare măsură sursa reglementărilor actuale referitoare la confiscarea specială. Acestea nu arată totuși nimic în ceea ce privește natura juridică a instituției, instituind doar obligația confiscării bunurilor sau confiscării prin echivalent și obligația de asistență și cooperare între statele semnatare ale convențiilor, precum și între statele membre ale Uniunii Europene, în cazul instrumentelor juridice comunitare.

Introducerea acestor dispoziții în cadrul regimului general al confiscării speciale ridică probleme în ceea ce privește natura juridică a instituției. Prin analiza ulterioară am încercat să arătăm că adevărata natură a confiscării speciale este aceea a unei sancțiuni penale, iar nu aceea a unei sancțiuni de drept penal, înscriindu-se mai bine în categoria pedepselor complementare decât în cea a măsurilor de siguranță.

De asemenea, unele reglementări lacunare ale legislației, reflectate în imposibilitatea confiscării anumitor bunuri care servesc, imediat după săvârșirea faptei, pentru a asigura scăparea făptuitorului sau

păstrarea folosului ori produsului obținut, au dus în practica judiciară la soluții controversate, unele de extindere nejustificată a legislației existente și crearea de ficțiuni care să permită confiscarea acestor bunuri, iar altele de neconfiscare. Aceste controverse ar putea fi înlăturate prin reglementarea acestei ipoteze de confiscare în legislația internă.

Un aspect de noutate în peisajul legislativ recent îl constituie posibilitatea organelor judiciare de a declanșa o acțiune penală sau civilă în materia confiscării speciale, cu consecințe juridice diferite. Este interesant de văzut dacă un astfel de sistem ar aduce beneficii actualului regim intern al confiscării speciale.

Acestea ar fi câteva din problemele de interes care sunt analizate în prezentul studiu și la care am încercat să oferim soluții viabile.

Autorul

Capitolul I

Regimul general al măsurilor de siguranță

Secțiunea 1. Sancțiunile de drept penal

1. Viața colectivităților umane, în general, nu poate fi concepută în afara unor **reguli de conduită** necesar a fi respectate de către cei cărora li se adresează. În mod normal, atitudinea oamenilor față de imperativele juridice este pozitivă, în sensul că ei se conformează conduitei prescrise, care se prezumă a servi atât binele individual, cât și binele public, dar există și atitudini negative, care nasc **fenomenul infracțional**.

În orice societate, pentru combaterea acestui fenomen malefic, aducător de mari daune morale și sociale, este necesar în primul rând să fie combătute cauzele care îl generează și condițiile care îl favorizează. Din acest punct de vedere, combaterea cauzelor fenomenului infracțional înseamnă eforturi profilactice deosebite, atât din partea organelor specializate ale statului, cât și din partea populației.

În al doilea rând, lupta cu cauzele și condițiile generatoare presupune adoptarea unor **mijloace specifice de combatere**, în funcție de diversitatea cauzelor criminalității, folosindu-se mijloace economice, sociale, culturale, morale, juridice etc.

În situația în care în societate se săvârșesc mult prea multe infracțiuni, când criminalitatea a atins un anumit nivel, aceste mijloace economice, sociale, culturale sau morale nu mai sunt suficiente, impunându-se recurgerea la **sancțiuni juridice**. Sancțiunea juridică este o creație a legii, o entitate juridică derivată și un instrument de realizare și reîntegrare a ordinii juridice¹. Este deci sancțiune juridică orice măsură pe care o normă de drept o statornicește drept consecință, pentru cazul în care preceptul său va fi nesocotit.

¹ V. Dongoroz, Drept penal (reeditarea ediției din 1939), Asociația Română de Științe Penale, București, 2000, p. 456.

Particularitățile sancțiunilor juridice – față de alte mijloace menite să asigure ordinea juridică – sunt date de sursa lor normativă (în sensul că orice sancțiune presupune un precept cărui îi este mai dinainte atașată) și mecanismul lor (orice sancțiune intervine doar după ce un precept juridic a fost nesocotit).

2. Cadrul sancțiunilor juridice, aferent fiecărei ramuri de drept, depinde de natura normelor juridice care compun acea ramură, de urmările pe care le are ilicitul rezultat din nesocotirea lor, de vastitatea și varietatea dispozițiilor de drept pozitiv care disciplinează acea ramură.

Cadrul general al sancțiunilor unei ramuri de drept nu trebuie însă confundat cu cadrul special de sancțiuni și nici cu sancțiunile specifice acelei ramuri de drept; pentru a le indica pe cele dintâi se folosește prepoziția „în” (sancțiunile **în** dreptul penal), iar pentru a desemna pe cel de-al doilea, prepoziția „de” (sancțiunile **de** drept penal). Pentru cel de-al treilea se folosește drept calificativ denumirea ramurii de drept (spre exemplu, sancțiuni penale).

Cadrul general al sancțiunilor unei ramuri de drept este alcătuit din toate sancțiunile pe care îndeosebi, sau în chip complinitor sau accesoriu, le statornicește sau le reglementează o ramură de drept. Astfel, constituie cadrul general al sancțiunilor în dreptul penal sancțiunile represive, specifice dreptului penal (pedepsele), sancțiunile preventive (măsurile de siguranță), anume prevăzute și îndeosebi disciplinate de normele dreptului penal, sancțiunile formale (nulitățile de procedură penală) prevăzute de dreptul penal formal, sancțiunile administrative dispuse în cazul înlocuirii răspunderii penale (cele prevăzute în art. 91 C. pen.), sancțiunile civile (repararea prejudiciului și restituirea lucrurilor) care sunt, în chip adiacent, reglementate și de normele dreptului penal.

Cadrul special este, dimpotrivă, alcătuit numai din sancțiunile pe care o ramură de drept le stabilește și disciplinează îndeosebi. În dreptul penal român, constituie **sancțiuni de drept penal** pedepsele, măsurile de siguranță și măsurile educative¹.

¹ V. Dongoroz, S. Kahane, I. Oancea, R. Stănoiu, I. Fodor, N. Iliescu, C. Bulai, V. Roșca, Explicații teoretice ale Codului penal român, vol. II, Ed. Academiei, București, 1970, p. 239 (în continuare V. Dongoroz și colab.); C. Bulai, Manual de drept penal. Partea generală, Ed. All, București, 1997, p. 278; M. Zolyneak, Drept penal. Partea generală, vol. III, Ed. Fundației

Sancțiunile specifice unei ramuri de drept sunt acele sancțiuni de bază, care nu numai că sunt îndeosebi statornicite de acea ramură, dar îi aparțin în exclusivitate numai ei¹. Sancțiunile specifice dreptului penal, denumite și **sancțiuni penale**, sunt pedepsele².

3. În dreptul penal, sancțiunile ocupă un loc deosebit de important, ele reprezentând **mijloacele esențiale de realizare a scopului legii penale** – apărarea valorilor sociale fundamentale ale societății împotriva faptelor prevăzute de legea penală.

Ceea ce caracterizează sancțiunile de drept penal este **natura lor coercitivă**, fiindcă ele conduc la o privare sau o restrângere al drepturilor. Sancțiunile de drept penal sunt, de asemenea, **aflictive**, chiar și atunci când voința legii ar fi de a nu le impune acest caracter. Sub aspectul incidenței lor, aceste sancțiuni sunt **inevitabile și indispensabile**, fiindcă acțiunea pentru aplicarea lor este pusă în mișcare de inițiativa organelor puterii publice, iar sancțiunea, odată aplicată, este pusă în executare, din oficiu, de către acestea. Toate aceste sancțiuni sunt prevăzute de legea penală și au deci un **caracter legal și obligatoriu**; sancțiunile de drept penal se aplică numai ca urmare a săvârșirii unor infracțiuni, ele constituind consecințele juridice ale încălcării unor norme de conduită; toate sancțiunile de drept penal se aplică în scopul prevenirii altor infracțiuni și restabilirii ordinii de drept.

Secțiunea a 2-a. Apariția și evoluția instituției măsurilor de siguranță în dreptul penal român și în dreptul penal comparat

4. Instituția măsurilor de siguranță, în configurația în care este cunoscută astăzi în legislațiile penale, este de dată relativ recentă,

„Chemarea”, Iași, 1993, p. 806; *Al. Boroș*, *Drept penal. Partea generală*, Ed. C.H. Beck, București, 2006, p. 282-283.

¹ *V. Dongoroz*, op. cit., p. 459.

² *V. Dongoroz și colab.*, op. cit., p. 274; *Al. Boroș*, op. cit., p. 282; *I. Șandru*, *Câteva considerații privitoare la măsurile de siguranță prevăzute de noul Cod penal*, în *Dreptul nr. 1/2006*, p. 155.

astfel de măsuri fiind prevăzute în legile penale abia la începutul secolului nostru.

De-a lungul acestei perioade, temeiurile și scopurile pedepsei și, în genere, ale represiei au fost înțelese și explicate în moduri diferite. Au fost formulate numeroase teorii care au încercat să explice, din puncte de vedere diferite, sensul și rostul pedepsei.

Teoriile absolute porneau de la concepția că pedeapsa își găsește rațiunea în ea însăși, ca reacție inevitabilă, justificată prin chiar fapta penală săvârșită, adică o contra măsură față de răul produs prin săvârșirea infracțiunii. Aceste teorii îndepărtau orice altă rațiune a pedepsei.

Teoriile relative porneau de la principiul că pedeapsa nu poate fi justificată prin ea însăși, ci trebuie să aibă un anumit scop pe care să-l urmărească și care să constituie justificarea. Prin aceste teorii se depășea etapa în care se credea că pedeapsa trebuie aplicată întotdeauna, considerându-se că ea trebuie să intervină numai dacă este necesară și numai pe măsura acestei necesități.

Teoriile mixte considerau că pedeapsa se aplică atât în scop retributiv, cât și pentru a împiedica săvârșirea de noi infracțiuni, adică o îmbinare a teoriilor absolute cu teoriile relative¹.

Progresele științifice în domeniul dreptului penal au contribuit în mod decisiv la schimbarea concepțiilor privitoare la fundamentul represiei.

5. Ca regulă generală, pedepsele se aplică numai persoanelor care au săvârșit faptele penale, cu vinovăție. Sunt însă persoane care săvârșesc fapte prevăzute de legea penală, dar nu pot fi îndreptate și deci reeducate, întrucât nu sunt în stare să-și dirijeze voința în mod conștient, să înțeleagă semnificația ilicită, neconvenabilă a faptelor comise. O pedeapsă aplicabilă unor astfel de persoane ar fi lipsită de eficiență.

Dar, și în situația în care făptuitorii au săvârșit faptele cu vinovăție și au fost sancționați, sunt situații în care pedeapsa nu este în măsură să asigure apărarea societății, deoarece ea nu poate acționa întotdeauna asupra cauzelor care au dus la săvârșirea infracțiunii.

Iar atâta timp cât cauzele care au dus la săvârșirea infracțiunii vor persista în persoana făptuitorului și după executarea pedepsei, aceasta prezintă pericolul de a săvârși și alte infracțiuni în viitor. S-a impus astfel, în știința dreptului penal, concluzia că, pentru a înlătura aceste

¹ V. Dongoroz, op. cit., p. 466.

stări de pericol, sunt necesare și alte sancțiuni de drept penal, cu caracter mai pronunțat preventiv.

6. Dintr-o analiză a evoluției reglementărilor în materia măsurilor de siguranță, vom observa totuși că multe dintre aceste sancțiuni, cunoscute astăzi sub această denumire, au figurat în legiurile din Antichitate, din Evul Mediu și mai apoi în legislația modernă, fiind incluse în categoria pedepselor complementare sau accesorii (spre exemplu, expulzarea străinilor, confiscarea specială, internarea medicală, interdicția de a exercita anumite profesii etc.).

Ulterior, actualele măsuri de siguranță au fost incluse și în anumite legi extrapenale, ca simple incapacități sau decăderi, care vizau pe cei condamnați în perioada imediat următoare executării pedepsei, măsură de reacție a societății.

Un nou pas pe linia consacării măsurilor de siguranță s-a făcut în a doua jumătate a secolului trecut, când prin legi speciale s-au statornicit o serie de măsuri destinate infractorilor alienați sau infractorilor de obicei, măsuri care nu aveau alt rol decât acela de a preveni săvârșirea de noi fapte prevăzute de legea penală.

Cristalizări în concepțiile teoretice ale epocii s-au produs atunci când s-a ridicat problema introducerii lor în Codul penal, în cadrul sancțiunilor, alături de pedepse. Astfel, unii autori s-au pronunțat pentru rămânerea la sistemul legilor speciale, pe când alții propuneau să se elaboreze un cod special pentru măsurile de siguranță, un cod al preveniunii¹.

7. Măsurile de siguranță au constituit, din ce în ce mai mult, obiect de discuție în cadrul lucrărilor Congreselor Uniunii Internaționale de Drept Penal. Astfel, obiectul congreselor din 1905 (Hamburg), 1910 (Bruxelles), 1913 (Copenhaga) a fost aproape exclusiv dedicat măsurilor de siguranță.

Majoritatea statelor au introdus aceste măsuri de siguranță în Codul penal, în cadrul sancțiunilor, ca urmare a Conferinței Internaționale de Drept Penal de la Roma din 1928, când s-a efectuat o nouă clasificare a măsurilor de siguranță în **măsuri privative de libertate** (internarea într-un azil pentru alienați criminali; internarea într-un azil

¹ Dintre aceștia, amintim pe Longhi, Birkmeyer și alții. Pentru mai multe detalii, *Gh. Nistoreanu*, *Prevenirea infracțiunilor prin măsuri de siguranță*, Ed. Ministerului de Interne, București, 1991, p. 23.

pentru anormali psihic delincvenți), **măsuri restrictive de libertate** (interdicția de a exercita o profesie sau meserie, expulzarea străinilor, interdicția de ședere într-o anumită localitate) și alte măsuri (confiscarea specială, cauțiunea de bună purtare)¹.

8. Măsurile de siguranță au avut o evoluție interesantă în dreptul penal român. Astfel, primii germeni ai acestei instituții sunt găsiți în legiurile penale române mai vechi, care conțineau măsuri de prevenție, de siguranță, dar nu le denumeau astfel, ci le considerau fie pedepse complementare, fie simple consecințe ale condamnării.

Codul penal de la 1865 prevedea confiscarea specială (art. 37), interdicția de a se afla în anumite localități, aplicată celor care au prescris o pedeapsă criminală [art. 596 alin. (2)] și alte asemenea măsuri de prevenție².

9. La elaborarea sistemului măsurilor de siguranță prevăzut în Codul penal din 1936, legiuitorul român a avut în vedere lucrările primului Congres al Asociației Internaționale de Drept Penal, desfășurat la Bruxelles în 1926, precum și textele votate la cea de-a doua Conferință Internațională pentru codificarea dreptului penal desfășurată la Roma în 1928 și rezoluția Congresului Comisiei Internaționale Penale și Penitenciare care a avut loc la Praga în 1931. În deplin acord cu aceste manifestări științifice internaționale, România a adoptat, în 1936, un sistem unitar de măsuri de siguranță destinat să completeze cadrul mijloacelor de luptă contra criminalității și să realizeze o eficiență **prevenție postdelictuală**.

O primă și esențială caracteristică a noilor sancțiuni era că aplicarea lor nu se putea face decât ca o consecință a săvârșirii de infracțiuni, spre deosebire de alte state europene care încercaseră, la început de secol, să introducă o **prevențiune predelictuală**. Prin acest principiu, rezultat din interpretarea prevederilor art. 70, se realiza o delimitare clară față de măsurile cu caracter administrativ.

Un al doilea principiu, prevăzut expres de art. 70, era că măsurile de siguranță se aplică de instanța judecătorească însoțind o pedeapsă, afară de cazurile prevăzute de lege, când pot fi pronunțate și singure.

¹ Gh. Nistoreanu, op. cit., p. 24.

² C. Sima, Măsurile de siguranță în dreptul penal român, Ed. All Beck, București, 1999, p. 49.

După ce în art. 1 era consacrat principiul legalității incriminării pedepselor și măsurilor de siguranță, în art. 70 se arată că măsurile de siguranță se aplică de către instanța judecătorească. Așadar, după ce se afirmă că numai legea determină cazurile și domeniul de aplicare al măsurilor de siguranță, se face o altă afirmație cu valoare de principiu: numai autoritatea judiciară se poate pronunța în ceea ce privește luarea și revocarea măsurilor de siguranță.

În vederea luării unei măsuri de siguranță era necesar să se fi săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, să se constate că din starea faptuitorului decurge un real și serios pericol¹ și să se constate existența uneia din stările la care se referă textele care prevăd diferitele măsuri de siguranță. Articolul 71 enumera măsurile de siguranță prevăzute de Codul penal din 1936: internarea infractorilor alienați într-un ospiciu, internarea în azil a infractorilor anormali fizic sau psihic, deținerea infractorilor de obicei într-un institut special, internarea vagabonzilor și cerșetorilor într-o colonie penitenciară, interdicția de a se afla în anumite localități, interdicția de a se afla în anumite localuri, interdicția de a exercita o anumită profesie sau meserie, expulzarea străinilor, confiscarea specială, cautiunea de bună purtare, închiderea localului, dizolvarea sau suspendarea unei persoane juridice².

Chiar dacă reglementarea măsurilor de siguranță în Codul penal din 1936 a suportat și unele critici în decursul timpului, în principal pentru că făcea vorbire de „aplicarea” în loc de „luarea” măsurilor de siguranță, de „starea de pericol a infractorului” în loc de „starea de pericol a faptuitorului” și pentru includerea măsurilor educative și tutelare privind pe minori în enumerarea măsurilor de siguranță din art. 71, prin includerea măsurilor de siguranță în rândul sancțiunilor de drept penal s-a pus la dispoziția practicienilor unul din cele mai eficiente mijloace de prevenție ale științei penale moderne.

10. Codul penal de la 1968 reglementează instituția măsurilor de siguranță în Titlul VI (art. 111-118¹) din Partea generală, titlu care este divizat în două capitole, din care primul stabilește cadrul legal general, pentru ca cel de-al doilea să se refere la regimul special aplicabil fiecăreia din cele șapte măsuri.

¹ Gh. Dărăngă, în T. Vasiliu, Gh. Dărăngă, D. Pavel, G. Antoniu, Șt. Daneș, D. Lucinescu, V. Papadopol, V. Rămureanu, D. Popescu, Codul penal comentat și adnotat. Partea generală, Ed. Științifică, București, 1972, p. 595.

² C. Sima, op. cit., p. 52.

Articolul 111, cu denumirea marginală „Scopul măsurilor de siguranță”, cuprinde principiile de reglementare și aplicare a măsurilor de siguranță, iar art. 112 face o enumerare a acestor măsuri. Astfel, constituie măsuri de siguranță obligarea la tratament medical, internarea medicală, interzicerea unei funcții sau profesii, interzicerea de a se afla în anumite localități, expulzarea străinilor, confiscarea specială, interdicția de a reveni în locuința familiei pe o perioadă determinată.

11. Din cadrul general rezultă că măsurile de siguranță au drept scop să înlăture stările de pericol care au determinat recurgerea la ele și să preîntâmpine prin aceasta săvârșirea de fapte prevăzute de legea penală. Se observă că stările de pericol pe care legea le prevede ca temei special pentru luarea măsurilor de siguranță nu reprezintă orice fel de pericol, ci un pericol legat de fenomenul infracțional, un pericol care, prin gravitatea sa, să justifice intervenția legii penale.

În același timp, măsurile reglementate de Codul penal în acest titlu sunt sancțiuni generale, ele putând fi luate față de orice persoană care a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, indiferent dacă fapta își păstrează sau nu caracterul penal și dacă făptuitorul este adult sau minor cu răspundere penală.

Fiecare măsură de siguranță funcționează atât ca un **mijloc de remediere** sau reducere la inofensivitate a unei stări de pericol corespunzătoare prin finalitatea sa imediată – „înlăturarea unei stări de pericol” –, cât și ca un **mijloc de prevenție** specială și uneori generală prin finalitatea sa mediată – „preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală”.

12. În actualul Cod penal, măsurile de siguranță au fost separate de măsurile educative aplicabile minorilor, acestora din urmă atribuindu-li-se un caracter independent, fiind situate pe același plan cu pedepsele și măsurile de siguranță, în cadrul mai larg al sancțiunilor de drept penal.

De asemenea, în actuala reglementare au fost eliminate măsurile de siguranță privitoare la cautiunea de bună purtare, la interdicția de a intra în anumite localuri, internarea infractorilor de obicei și dizolvarea sau suspendarea unei persoane juridice¹.

¹ Dizolvarea și suspendarea activității persoanei juridice au fost reintroduse ca sancțiuni de drept penal în actualul Cod prin Legea nr. 278/2006 (M. Of. nr. 601 din 12 iulie 2006). Natura juridică a acestora nu mai este însă aceeași, fiind considerate **pedepse complementare**.

În comparație cu legislația anterioară, mai putem menționa introducerea unor noi măsuri de siguranță, și anume obligarea la tratament medical și interzicerea de a reveni în locuința familiei pe o perioadă determinată.

Secțiunea a 3-a. Natura juridică a măsurilor de siguranță în dreptul penal român

13. În doctrina penală a fost multă vreme discutată natura juridică a măsurilor de siguranță: sunt ele măsuri extrapenale, cu caracter administrativ, sau sunt sancțiuni de drept penal?

În concepția **școlii clasice penale**, dreptul penal nu putea folosi alte mijloace de reacțiune contra infractorilor decât pedepsele; tot ceea ce nu era pedeapsă, ca mijloc de reacțiune contra încălcării ordinii juridice, nu putea fi decât o măsură extrapenală administrativă (sistemul unitar)¹.

La fel de exclusivistă era și **școala pozitivistă penală**, care pretindea ca pedepsele să dispară, iar în locul lor să nu existe decât măsurile preventive luate de organele judiciare, dreptul penal urmând să devină un drept al apărării sociale.

Treptat, în doctrina penală, ca și în legislație, și-a făcut loc ideea că dreptul penal poate reacționa mai eficient contra criminalității folosind nu numai sistemul de pedepse (sancțiuni retributive, represive), dar și măsurile de siguranță (sancțiuni preventive), care pot fi luate nu numai de organele administrative, dar și de organele judiciare, când acestea constată săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală (sistemul dualist)².

În evoluția ulterioară a raportului între măsuri de siguranță și pedepse, s-a formulat părerea că, acceptând dreptul la existență a măsurilor de siguranță, acestea trebuie concepute nu ca un sistem separat și paralel cu sistemul de pedepse, ci ca un sistem unitar, în sensul contopirii pedepselor cu măsurile de siguranță într-un sistem

¹ A. Posdarie, Măsuri de siguranță. Concept. Natură juridică, în R.D.P. nr. 4/1999, p. 85.

² V. Dongoroz, op. cit., p. 638-643.

Bibliografie

I. Acte normative

Constituția României, modificată și completată prin Legea de revizuire a Constituției României nr. 429/2003 (M. Of. nr. 758 din 29 octombrie 2003)

Codul penal român (B. Of. nr. 79-79bis din 21 iunie 1968, republicat în M. Of. nr. 65 din 16 aprilie 1997), cu modificările și completările ulterioare

Codul de procedură penală al României (B. Of. nr. 79-79bis din 21 iunie 1968, republicat în M. Of. nr. 65 din 16 aprilie 1997), cu modificările și completările ulterioare

Codul penal Carol al II-lea, Ed. Oficială, București, 1938

O.G. nr. 14/2007 pentru reglementarea modului și condițiilor de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului (M. Of. nr. 82 din 2 februarie 2007)

Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală (M. Of. nr. 594 din 1 iulie 2004)

Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (M. Of. nr. 219 din 18 mai 2000)

Legea nr. 143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri (M. Of. nr. 362 din 3 august 2000)

Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor (M. Of. nr. 904 din 12 decembrie 2002)

Legea 26/1996 privind Codul Silvic (M. Of. nr. 93 din 8 mai 1996)

Legea nr. 407/2006 privind vânătoria și protecția fondului cinegetic (M. Of. nr. 944 din 22 noiembrie 2006)

Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane (M. Of. nr. 783 din 11 decembrie 2001)

Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, adoptată la Strasbourg la 8 noiembrie 1990, ratificată de România prin Legea nr. 263/2002 pentru ratificarea Convenției europene privind spălarea, descoperirea, se-

chestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, încheiată la Strasbourg la 8 noiembrie 1990 (M. Of. nr. 353 din 28 mai 2002)

Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea, confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005, ratificată de România prin Legea nr. 420/2006 pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005 (M. Of. nr. 968 din 4 decembrie 2006)

Decizia-cadru a Consiliului nr. 2001/500/JHA privind spălarea banilor, identificarea, depistarea, sechestrarea, ridicarea și confiscarea instrumentelor și produsului infracțiunii (J.O. nr. L 182 din 5 iulie 2001)

Decizia-cadru a Consiliului nr. 2005/212/JHA privind confiscarea bunurilor, produsului și instrumentelor infracțiunii (J.O. nr. L 68 din 15 martie 2005)

Decizia-cadru a Consiliului nr. 2006/783/JHA privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a dispozițiilor de confiscare (J.O. nr. L 328 din 24 noiembrie 2006)

II. Tratatе, cursuri, monografii (în ordinea alfabetică a autorilor)

M. Ancel, La défense sociale nouvelle, Cujas, Paris, 1971

F. Antolisei, Manuale de Diritto penale, Milano, 1994

G. Antoniu, Reforma penală și principiile fundamentale ale dreptului penal român, în *G. Antoniu, E. Dobrescu, T. Dianu, Gh. Stroie, T. Avrigeanu*, Reforma legislației penale, Ed. Academiei Române, București, 2003

V. Berger, Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Institutul Român pentru Drepturile Omului, București, 1998

L. Bardac, Răspunderea și sancțiunea juridică, Ed. Lumina Lex, București, 1997

P. Beliveaux, M. Vauclair, Traité général de preuve et de procedure pénales, 8e éd., Themis, Montreal, 2001

G. Bettioli, Diritto penale, Cedam, Padova, 1973

H. Blei, Strafrecht, München, 1983

- Al. Boroi*, Drept penal. Partea generală, Ed. C.H. Beck, București, 2006
- Al. Boroi, Gh. Nistoreanu*, Drept penal. Partea generală, Ed. All Beck, București, 2004
- Al. Boroi, S. Corlățeanu*, Drept penal. Partea generală. Culegere de spețe pentru uzul studenților, Ed. All Beck, București, 2003
- C. Bulai*, Manual de drept penal. Partea generală, Ed. All, București, 1997
- F. Desportes, Fr. Le Gunehec*, Le nouveau droit pénal, vol. I, Economica, Paris, 1998
- T. Dima*, Drept penal. Partea generală, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2007
- T. Dima*, Drept penal. Partea generală, vol. I, Ed. Lumina Lex, București, 2001
- V. Dobrinou, W. Brânză*, Drept penal. Partea generală, Ed. Lumina Lex, București, 2003
- V. Dobrinou, N. Conea*, Drept penal. Partea specială, vol. II, Ed. Lumina Lex, București, 2000
- V. Dobrinou, N. Conea, R. Romișan, M. Dobrinou*, Cauze penale comentate, Ed. Semne, București, 2003
- V. Dobrinou, Gh. Nistoreanu, Al. Boroi, I. Pascu, I. Molnar, V. Lazăr*, Drept penal. Partea generală, Ed. Europa Nova, București, 1997
- V. Dongoroz, S. Kahane, I. Oancea, R. Stănoiu, I. Fodor, N. Iliescu, C. Bulai, V. Roșca*, Explicații teoretice ale Codului penal român, vol. II, Ed. Academiei, București, 1970
- V. Dongoroz, S. Kahane, I. Oancea, R. Stănoiu, I. Fodor, N. Iliescu, C. Bulai, V. Roșca*, Explicații teoretice ale Codului penal român, vol. IV, Ed. Academiei, București, 1972
- V. Dongoroz*, Drept penal (reeditarea ediției din 1939), Asociația Română de Științe Penale, București, 2000
- G. Fiandaca, E. Musco*, Diritto penale. Parte generale, Bologna, 1995
- J. De Figueiredo Dias*, Direito penal portugues. As consecuencias juridicos do crime, Lisabona, 1993
- V. Grevi, G. Giostra, F. Della Casa*, Ordinamento penitenziario, 2e ed., Cedam, Milano, 2000
- C. Hennau, J. Verhaegen*, Droit pénal général, 2e éd., Bruylant, Bruxelles, 1995

- R. Horn Samson*, Systematischer Kommentar zur Strafgesetzbuch. Allgemeiner Teil, Berlin, 1993
- H.H. Jeschek*, Lehrbuch des Strafrechts. Allgemeiner Teil, Berlin, 1988
- D. Lee, C. Pratt*, Operation Julie, W.H. Allen Publishing House, 1978
- F. Mantovani*, Diritto penale, 4e ed., Padova, 2001
- C. Mitrache*, Drept penal român. Partea generală, Casa de Editură și Presă Șansa, București, 1997
- K. Naumova*, Rossiiskoe ugolovnce pravo. Obščiaia ciasti, Moscova, 1997
- I. Neagu*, Drept procesual penal. Tratat, Ed. Global Lex, București, 2002
- I. Neagu*, Drept procesual penal. Tratat, vol. I, Ed. Global Lex, București, 2006
- I. Neagu*, Drept procesual penal. Tratat, vol. II, Ed. Global Lex, București, 2006
- Gh. Nistoreanu*, Prevenirea infracțiunilor prin măsuri de siguranță, Ed. Ministerului de Interne, București, 1991
- H. Otto*, Grundkurs Strafrecht, Berlin, 1982
- T. Padovani*, Diritto penale, Milano, 1995
- V. Pașca*, Măsurile de siguranță, sancțiuni penale, Ed. Lumina Lex, București, 1998
- J. Pradel*, Droit pénal, Cujas, Paris, 1991
- J. Pradel*, Le nouveau Code pénal (Partie générale), Dalloz, 1993
- J. Pradel*, Droit pénal comparé, 2e éd., Dalloz, Paris, 2002
- J. Pradel*, Principes de droit criminel, Cujas, Paris, 1999
- O. Predescu*, Convenția europeană a drepturilor omului și implicațiile asupra dreptului penal român, Ed. Lumina Lex, București, 1998
- E. Rees, A. Hall*, Blackstone's Guide to the Proceeds of Crime Act 2002, Blackstone Press, 2003
- E. Rees, R. Fischer*, Blackstone's Guide to the Proceeds of Crime Act 2002, 2nd ed., Oxford University Press, USA, 2005
- H. Renout*, Droit pénal général, Paris, 1999
- J.H. Robert*, Droit pénal général, PUF, Paris, 1999
- Ph. Salvage*, Droit pénal général, Grenoble, 1994
- E. Schmidhauser*, Strafrecht. Allgemeiner Teil, Tubingen, 1982
- C. Sima*, Măsurile de siguranță în dreptul penal român, Ed. All Beck, București, 1999

- D. Spinellis, C. Spinellis*, Greece: Criminal Justice System, Ed. Heuni, Finland, 1999
- G. Stefani, G. Levasseur, B. Bouloc*, Droit pénal général, Paris, 1994
- P. Tak*, Essays on Dutch Criminal Policy, Wolf Legal Productions, Nimegue, 2002
- D.A. Thomas, A.N. Brown, A.R. Mitchell, L. Saunt, J. Walters, R. Fortson, T. Gibbons, D. Milman*, Proceeds of Crime Act 2002: A Current Law Statutes Guide, Sweet & Maxwell Publishing House, 2003
- F. Tulkens, M. Van de Kerchove*, Introduction au droit pénal, Bruxelles, 1991
- T. Vasiliu, Gh. Dărăngă, D. Pavel, G. Antoniu, Șt. Daneș, D. Lucinescu, V. Papadopol, V. Rămureanu, D. Popescu*, Codul penal comentat și adnotat. Partea generală, Ed. Științifică, București, 1972
- N. Volonciu*, Tratat de procedură penală. Partea generală, vol. I, Ed. Paideia București, 1998
- M. Wasik, R. Taylor*, Blakstone's Guide to the Criminal Justice Act, 1991
- M. Zolyneak*, Drept penal. Partea generală, vol. I, Ed. Fundației „Chemarea”, Iași, 1991

III. Studii, articole (în ordinea alfabetică a autorilor)

- M. Ancel*, Le récidivisme en droit comparé, în R.I.D.P., 1955
- G. Antoniu*, Unele reflecții asupra măsurilor de siguranță, în R.D.P. nr. 1/2006
- S. Aragea*, Confiscarea specială în practica judiciară, în Pro Lege nr. 1/1991
- D. Boudreaux, A. Pritchard*, Innocence Lost: Bennis v. Michigan and the Forfeiture Tradition, 61 Missouri Law Review 593 (1996)
- E. Blumenson, E. Nilsen*, Policing for Profit: The Drug War's Hidden Economic Agenda, 65 University of Chicago Law Review 35 (1998)
- D. Ciuncan*, Aplicarea pedepsei complimentare a confiscării averii la infracțiuni săvârșite în dauna economiei naționale, prin nerespectarea regimului devizelor, sub regimul Codului penal anterior, în Pro Lege nr. 2/1995

F. Clerc, L'expérience des mesures de sûreté en droit pénal suisse, Revue de sciences criminelles, 1965

I. Condor, M. Săndulescu, Unele aspecte specifice în materia confiscării, în R.R.D. nr. 12/1978

H. Diaconescu, Despre condițiile procesuale și instanța competentă pentru luarea măsurilor de siguranță a obligării la tratament medical sau a internării medicale, în Dreptul nr. 1/1995

C. Ecedi-Stoisavlevici, Confiscarea specială prin echivalent, în R.D.P. nr. 4/2001

L. Fătu, Mijloace procedurale de realizare a confiscării speciale cu referire la efectele ordonanței procurorului, în R.R.D. nr. 4/1981

V. Găzdac, Confiscarea specială a lucrurilor destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni în prezent și în perspectiva abrogării art. 18¹ C. pen., în Dreptul nr. 9/2000

P. Hivert, Le psychopathe, qui est-il?, R.I.D.P., 1987

M. Ionescu, D. Ciuncan, Mijloace procedurale de realizare a confiscării speciale cu referire la efectele ordonanței procurorului, în R.R.D. nr. 4/1981

I. Lascu, Condițiile generale ale măsurilor de siguranță reglementate în noul Cod penal, în Dreptul nr. 11/2005

I. Lascu, Confiscarea specială ca măsură de siguranță. Condițiile generale reglementate de noul Cod penal, în Dreptul nr. 12/2005

J. Lawrence, Disclosures under the Proceeds of Crime Act 2002, Freshfields Bruckhaus Deringer, 2006

R. Marin, E. Gherguț, Unele probleme teoretice și practice în legătură cu măsura confiscării speciale, în Buletin intern nr. 4/1984

A. Nicgorski, Comment, The Continuing Saga of Civil Forfeiture, the „War on Drugs”, and the Constitution: Determining the Constitutional Excessiveness, 91 Northwestern University Law Review 374 (1996)

L. Nicoară, Confiscarea specială. Poziția terților subdobânditori, în R.D.P. nr. 4/2004

C. Niculeanu, Confiscare specială. Condiții. Sume obținute prin valorificarea bunurilor dobândite prin comiterea infracțiunii, în Dreptul nr. 4/1999

Al. Paicu, C. Turianu, Confiscare specială. Temei juridic. Confiscarea sumei de bani datorată ca despăgubire persoanei vătămate care nu s-a constituit parte civilă. Admisibilitate, în Dreptul nr. 7/1990

V. Pașca, Confiscarea specială prin ordonanța procurorului, în R.D.P. nr. 4/1999

- V. Pașca*, Drepturile coproprietarilor asupra vehiculelor confiscate pentru că au servit la săvârșirea unor infracțiuni, în *Dreptul* nr. 4/1990
- V. Pașca*, Limitele confiscării prin echivalent a bunurilor care au servit la săvârșirea unei infracțiuni, în *R.R.D.* nr. 6/1989
- V. Pașca*, Soluționarea plângerilor împotriva actelor de indisponibilizare în cursul procesului penal a autovehiculelor care au servit la săvârșirea infracțiunii, în *R.R.D.* nr. 9-12/1989
- V. Pătulea*, Notă – Confiscare specială. Condiții de admisibilitate. Infracțiuni concurente. Înșelăciune la măsurătoare. Creare de plusuri în gestiune (Trib. Jud. Timiș, decizia penală nr. 710/1987), în *R.R.D.* nr. 1/1988
- V. Pop*, Aspecte controversate privind măsura de siguranță a confiscării speciale în cazul infracțiunilor la regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase, în *R.R.D.* nr. 10/1982
- I.F. Popa*, Măsura de siguranță a confiscării speciale prevăzută de art. 118 lit. b) C. pen., cu referire specială la confiscarea vehiculelor, în *Dreptul* nr. 6/2000
- A. Posdarie*, Măsuri de siguranță. Concept. Natură juridică, în *R.D.P.* nr. 4/1999
- A. Posdarie*, Măsura de siguranță a confiscării speciale în dreptul comparat, în *R.D.P.* nr. 2/2000
- J. Rappart*, Irresponsabilité pénale et unités pour malades mentaux difficiles, Colloque international de l'Association Mondiale de Psychiatrie et Psychologie Légale, Paris, 1991
- J. Belleza Dos Santos*, Récidivistes et délinquents d'habitude, în *Revue de sciences criminelles*, 1954
- I. Șandru*, Câteva considerații privitoare la măsurile de siguranță prevăzute de noul Cod penal, în *Dreptul* nr. 1/2006
- S. Tudosa, D.A. Crăciunescu*, Aplicarea legii penale în timp. Dezincriminarea faptei intervenită după executarea pedepsei. Efecte asupra confiscării speciale. Admisibilitatea recurgerii la contestația la executare, în *Dreptul* nr. 1/1991
- C. Turianu*, Confiscarea specială. Condiții de aplicare, în *Dreptul* nr. 1/1992, p. 92
- C. Turianu*, Sinteză teoretică și practică referitoare la confiscarea vehiculelor care au fost folosite pentru comiterea infracțiunii, în *Dreptul* nr. 4/1992
- D.C. Ungur*, Confiscarea specială prevăzută de art. 136 noul C. pen. și confiscarea specială prevăzută de art. 118 vechiul C. pen., prezentare comparativă, în *Dreptul* nr. 11/2005

M. Vasile, Confiscarea specială, în R.D.P. nr. 4/2002

M. Vasile, Aspecte particulare în materia confiscării speciale în ceea ce privește cazurile de aplicare, în Dreptul nr. 3/2003

A. Vlad, Unele aspecte privind confiscarea specială în cazul aplicării art. 18¹ C. pen., în Dreptul nr. 10-11/1991

M. Zărie, Inaplicabilitatea măsurii confiscării speciale prevăzute de art. 118 lit. b), c) și d) C. pen. în situația în care faptei îi lipsește gradul de pericol social al unei infracțiuni, în Pro Lege nr. 2/2004

IV. Practică judiciară (în ordine cronologică)

Tribunalul Suprem, Secția penală, decizia nr. 2527/1984, în Repertoriu alfabetic de practică judiciară în materie penală pe anii 1981-1985

Tribunalul Suprem, Secția penală, decizia nr. 3074/1985, nepublicată

Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, decizia nr. 684 din 6 iunie 1990, în Pro Lege nr. 1/1991

Tribunalul Hunedoara, Secția penală, decizia nr. 402/1993, în Dreptul nr. 5/1998

Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, decizia nr. 25/1995, în Dreptul nr. 6/1997

Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, decizia nr. 464/1996, în R.D.P. nr. 3/1999

Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, decizia nr. 1694 din 3 iulie 1997, nepublicată

Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, decizia nr. 4638 din 14 decembrie 1999, nepublicată

Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, decizia nr. 818/2000, în R.D.P. nr. 3/2002

Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, decizia nr. 3244/2000, în R.D.P. nr. 3/2002

Curtea de Apel București, Secția penală, decizia nr. 1565/2000, nepublicată

Curtea de Apel Brașov, Secția penală, decizia nr. 30 din 15 martie 2000, nepublicată

Curtea de Apel Ploiești, Secția penală, decizia nr. 460/A din 15 noiembrie 2000, nepublicată

- Tribunalul Municipiului București, Secția a II-a penală, decizia nr. 139/2000, nepublicată
- Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, decizia nr. 818 din 17 februarie 2001, nepublicată
- Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, sentința nr. 2559/2001, nepublicată
- Curtea de Apel Cluj, Secția penală, decizia nr. 561 din 12 decembrie 2001, nepublicată
- Tribunalul București, Secția a II-a penală, sentința nr. 32 din 16 februarie 2001, nepublicată
- Tribunalul București, Secția a II-a penală, sentința nr. 33 din 16 februarie 2001, nepublicată
- Tribunalul București, Secția a II-a penală, sentința nr. 63 din 30 martie 2001, nepublicată
- Tribunalul București, Secția a II-a penală, sentința nr. 65 din 4 aprilie 2001, nepublicată
- Tribunalul București, Secția a II-a penală, decizia nr. 2420/2001, nepublicată
- Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, decizia nr. 1753 din 2 aprilie 2002, nepublicată
- Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, decizia nr. 376/2002, nepublicată
- Curtea de Apel Cluj, Secția penală, decizia nr. 11 din 22 ianuarie 2002, nepublicată
- Curtea de Apel Suceava, Secția penală, decizia nr. 358 din 28 octombrie 2002, nepublicată
- Curtea de Apel Suceava, Secția penală, decizia nr. 579 din 4 septembrie 2002, nepublicată
- Curtea de Apel Iași, Secția penală, decizia nr. 174 din 11 iulie 2002, nepublicată
- Curtea de Apel Timișoara, Secția penală, decizia nr. 124 din 18 martie 2002, nepublicată
- Tribunalul Municipiului București, Secția a II-a penală, sentința nr. 5 din 17 ianuarie 2002, nepublicată
- Tribunalul București, Secția a II-a penală, sentința nr. 136 din 7 august 2002, nepublicată
- Tribunalul Maramureș, Secția penală, sentința nr. 74/2002, nepublicată
- Curtea de Apel Suceava, Secția penală, decizia nr. 72 din 27 ianuarie 2003, nepublicată

Curtea de Apel Suceava, Secția penală, decizia nr. 116 din 10 februarie 2003, nepublicată

Tribunalul București, Secția a II-a penală, sentința nr. 98 din 23 mai 2003 și sentința nr. 79 din 3 mai 2003, nepublicate

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, decizia nr. 4457 din 21 iulie 2005, nepublicată

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiile unite, Decizia nr. XVIII/2005, în M. Of. nr. 285 din 29 martie 2006

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, decizia nr. 473 din 25 ianuarie 2006, nepublicată

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, decizia nr. 3045 din 12 mai 2006, nepublicată

Index alfabetic^{*)}

Asistență judiciară în materie penală **207**

Bunuri supuse confiscării speciale

- atelaje **219**
- autoturisme **216**
- bunuri a căror deținere este interzisă de lege **238**
- bunuri care au fost folosite la săvârșirea unor infracțiuni **213**
- bunuri date pentru a determina săvârșirea unei infracțiuni sau pentru a răsplăti pe autor **222**
- bunuri dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală **227**
- bunuri folosite la săvârșirea de infracțiuni prin presă **220**
- bunuri produse prin fapta prevăzută de legea penală **212**
- bunuri produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii unei infracțiuni **221**

Caracterele măsurilor de siguranță **38-40**

Cauze care înlătură

răspunderea penală **193**

Cerere de cooperare judiciară în materie penală.

Procedură **204-207**

Comisie rogatorie internațională **207**

Compoziție **159**

Condiții generale privind confiscarea

specială **190-193**

Confiscarea averii **162**

Confiscarea în legi speciale

- infracțiuni de corupție **245**

- infracțiuni la regimul vânătorii și protecției fondului cinegetic **257**

- infracțiuni silvice **256**

- spălarea banilor **255**

- trafic de persoane **258**

- trafic și consum ilicit de droguri **253**

Confiscare parțială prin echivalent **181**

Confiscare specială dispusă în calea de atac.

Inadmisibilitate **234**

^{*)} Cifrele fac trimitere la numărul marginal al paragrafului în care se regăsește termenul respectiv.

- Confiscare specială prin echivalent **180**
Cooperarea internațională în materie penală **70-75**
Crimă organizată **107, 110**
- D**espăgubiri civile dispuse concomitent cu confiscarea specială.
Inadmisibilitate **232**
- E**lemente de drept comparat
- centre de probațiune **48**
- centre de supraveghere de zi **48**
- delincvent de obicei **51**
- delincvent profesional **51**
- delincvenți periculoși **44**
- delincvenți prin tendință **47, 51**
- internare de siguranță **50**
- legislația anglo-saxonă **146-153**
- legislația belgiană **141**
- legislația franceză **135-140**
- legislația germană **127-131**
- legislația greacă **142**
- legislația italiană **132-134**
- legislația rusă **144-145**
- legislația spaniolă **143**
- măsuri de siguranță eliminatorii **45**
- punerea la dispoziția Guvernului **49**
- Expulzarea **42**
- F**inanțarea terorismului **99**
- I**nstigare neurmată de executare **222**
Instrumente juridice internaționale **68-75, 98-99, 107, 110, 115, 121-124, 125**
Interdicția de a reveni în locuința familiei pe o perioadă determinată **42**
Interdicția de a se afla în anumite localități **42**
Internarea medicală **42**
Interzicerea unei funcții sau profesii **42**
- O**biectul confiscării speciale **187**
Obligarea la tratament medical **42**
Ordonanța procurorului. Titlu executoriu **194**
- P**revenție postdelictuală **9**
Principiile de reglementare a măsurilor de siguranță **25-34**
Principiul asimilării **109**
Principiul legalității **115**
Principiul proporționalității **115**
Principiul recunoașterii reciproce **115**
Principiul solidarității **237**
Principiul subsidiarității **115**
Procedura de confiscare în dreptul intern **194-203**
Proces-verbal de contravenție **199**

Răspunderea delictuală
pentru altul **165**
Recunoașterea hotărârilor
judecătorești străine **206**
Recunoașterea
reciprocă a ordinelor de
confiscare **210**

Sancțiuni de
drept penal **2, 14, 164**

Sancțiuni juridice **1**
Sancțiuni penale **2**
Stare de pericol **35-37, 190-191**
Subiecții confiscării
speciale **188**

Unitatea de Informații
Financiare **100**